

1.	Nazwa kierunku	ochrona środowiska [Environmental Protection]
2.	Wydział	Wydział Nauk Przyrodniczych
3.	Cykl rozpoczęcia	2025/2026 (semestr zimowy)
4.	Poziom kształcenia	studia pierwszego stopnia
5.	Profil kształcenia	ogólnoakademicki
6.	Forma prowadzenia studiów	stacjonarna
7.	Kod ISCED	0521 (Ekologia i ochrona środowiska)
8.	Liczba semestrów	6
9.	Tytuł zawodowy	licencjat
10.	Ogólna charakterystyka kierunku i założonej koncepcji kształcenia	Program studiów dla kierunku ochrona środowiska jest zgodny z poziomem PRK: 6. poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji. Uczestnik programu studiów realizuje i wypełnia kierunkowe efekty uczenia się, związane z dyscypliną nauki biologiczne, nauki o Ziemi i środowisku nauki chemiczne i nauki fizyczne do której przypisany jest kierunek, i zdobywa zaawansowaną z obszaru nauk przyrodniczych oraz ścisłych i technicznych. Dobór kluczowych, obligatoryjnych treści kształcenia związany jest ściśle z kierunkowymi efektami uczenia się. Od roku akademickiego 2023/24 osoby studiujące na tym i innych kierunkach Uniwersytetu będą miały unikalną w skali kraju możliwość wyboru części przedmiotów spośród wszystkich dziedzin reprezentowanych w Uniwersytecie Śląskim. Program studiów realizuje efekty ogólne o charakterze wspierającym, pomocniczym, które w istotny sposób wspierają lub ulepszają kształcenie kierunkowe (np. znajomość języka obcego, wiedza o ochronie własności intelektualnej lub liczne kompetencje społeczne wywiedzione z dyscypliny wiodącej), wspierają dyscyplinę wiodącą i mogą być do niej przypisane. Możliwość podniesienia przez studentów kompetencji z obszaru nauk humanistycznych i społecznych realizowana jest poprzez przedmioty: Przedsiębiorczość i moduł wybierany z obszaru Ekspresja twórcza i krytyczne myślenie. Ponadto, wprowadzono przedmioty z zakresu Oferty Otwartej Modułów (OOM), które mogą być prowadzone zarówno w języku polskim jak i angielskim. Program studiów kierunku ochrona środowiska posiada elementy obszarów, wspierających kształcenie kierunkowe. Są to do wyboru obszar Cyfrowy świat, Zdrowie i rozwój osobisty, Środowisko naturalne i Technologie, a z obszaru Społeczeństwo obywatelskie i Przedsiębiorczość osoba studiująca wybiera moduł Prawo w ochronie środowiska. Dobór kluczowych, obligatoryjnych treści kształcenia związany jest ściśle z kierunkowymi efektami uczenia się. W trakcie studiów I stopnia student zdobywa obligatoryjną wiedzę i umiejętności oraz kompetencje społeczne z obszarów nauk przyrodniczych i ścisłych: z matematyki, statystyki, biofizyki i narzędzi informatycznych niezbędnych do analizy danych zjawisk przyrodniczych i procesów biologicznych; z chemii ogólnej i nieorganicznej poznaje struktury materii i fizykochemicznych praw rządzących przemianami materii, wykonuje obliczenia chemiczne i identyfikuje proste związki chemiczne, poznaje grupy funkcyjne, nomenklaturę, budowę, reakcje otrzymywania i właściwości poszczególnych klas związków organicznych; z fizyki poznaje zastosowanie metod fizycznych w ochronie środowiska; z geografii poznaje systemy informacyjne GIS, zjawiska meteorologiczne i klimatyczne, zasady kartografii i teledetekcji oraz zjawiska geologiczne, nabywa umiejętności stosowania przyrządów oraz analizy wyników pomiarów; dostosowuje się do pracy w laboratorium i współpracuje w grupie. Wprowadzono także unikalny przedmiot Zaplanuj swoją ścieżkę edukacyjną, którego celem jest zapoznanie studentów z badaniami prowadzonymi przez osoby prowadzące zajęcia na kierunku ochrona środowiska. Wartym podkreślenia jest realizacja treści związanych ze strategią regionu, związanych z kluczowym aspektem studiów: zrównoważonym rozwojem i ochroną środowiska, do których należą m.in.: zagrożenia związane z pojawianiem się coraz częstszych gwałtownych wzbrań wód i dotkliwych susz w Polsce i na świecie, oraz spowodowane nimi zagrożenia w środowisku i skutki dla człowieka, poznanie metod i modeli matematycznych stosowanych w prognozach hydrologicznych, na podstawie, których określa się zasięg i skalę tych zjawisk (m.in.: Hydrologia i gospodarowanie wodą, Gospodarka wodna w kontekście zmian klimatycznych, Ekstremalne zjawiska hydrologiczne), analiz aspektów prawnych, społecznych i ekonomicznych oraz zasad aktualnego i perspektywicznego funkcjonowania gospodarki; mechanizmy antropopresji i metody badania tego procesu oraz metod identyfikowania różnych czynników antropopresji i typów przekształceń fitocenozy leśnych i nieleśnych; problematyka inwazji biologicznych (roślin i zwierząt) i ich konsekwencji przyrodniczych, społecznych i ekonomicznych (m.in.: Prawo w ochronie środowiska, Ekonomia w ochronie środowiska Ekosystemy w

	warunkach antropopresji, Inwazje biologiczne; Zagrożenia cywilizacyjne i zrównoważony rozwój, Zagrożenia i ochrona przyrody, Ekosystem lasu), monitoring powietrza z wykorzystaniem standardowych stacji do badań jakości powietrza poprzez analizę danych mających na celu zaproponowanie działań zmierzających do poprawy jakości powietrza i ograniczenia emisji tych składników, które mają zasadniczy wpływ na zmianę klimatu; nowych technologie w energetyce prawne i ekonomiczne aspekty ich wykorzystania (m.in.: Aeromonitoring powietrza jako narzędzie w badaniach zmian klimatu, monitoring środowiska, Globalne fizyczno-chemiczne zanieczyszczenia środowiska); skutki oddziaływania górnictwa na środowisko wodne i lądowe, sposoby rekultywacji i rewitalizacji obszarów górniczych, oraz sposobów minimalizacji szkód górniczych dla mieszkańców; poznanie zasad praktycznej realizacji raportów i ocen oddziaływania na środowisko z uwzględnieniem aktów normatywnych polskich i międzynarodowych, oraz oceny toksyczności i ryzyka środowiskowego w planach zagospodarowania przestrzennego terenów o zróżnicowanych ekosystemach (m.in.: Ekologia, Zarządzanie ochroną środowiska; Sprawozdawczość środowiskowa, Systemy informacji geograficznej w ochronie środowiska, Ochrona środowiska na terenach górniczych); problematyka odpadów i ich przetwarzania a także negatywnego krótko - i długoterminowego ich oddziaływania na środowisko; problematykę zagrożeń dla różnorodności biologicznej na wszystkich jej poziomach organizacji oraz skutki tych zagrożeń dla środowiska i samego człowieka przy jednoczesnej charakterystyce czynników antropogenicznych wpływających na różnorodność biologiczną (m.in.: Podstawy botaniki, Podstawy zoologii, Polimery i środowisko Przyrodnicze podstawy zagospodarowania terenów poprzemysłowych, Recykling tworzyw sztucznych, Świadczenia ekosystemów).
11.	Informacje o związku studiów ze strategią uczelni oraz o potrzebach społeczno-gospodarczych warunkujących prowadzenie studiów i zgodności efektów uczenia się z tymi potrzebami Kierunek studiów ochrona środowiska wpisuje się w realizację celów, jakie zostały postawione w strategii rozwoju Uniwersytetu Śląskiego. Kształcenie na kierunku ochrona środowiska kieruje uwagę studentów na dbałość o harmonijny i zrównoważony rozwój człowieka i przyrody z zastosowaniem nowoczesnych technologii, przeciwdziałających zanieczyszczaniu środowiska i niekorzystnym zmianom klimatu, opartych o najnowsze osiągnięcia z zakresu ochrony środowiska i badanie fundamentalnych właściwości natury, określenia interakcji pomiędzy człowiekiem a środowiskiem: biosferą, litosferą, hydrosferą i atmosferą; a zatem znakomicie wpisuje się w najważniejsze obszary działalności badawczej naszego Instytutu i Wydziałów współtworzących, a te pokrywają się z Priorytetowymi Obszarami Badawczymi wskazanymi w Strategii Rozwoju UŚ, tj.: POB 1: Harmonijny rozwój człowieka – troska o ochronę zdrowia i jakość życia; POB 2: Nowoczesne materiały i technologie oraz ich społeczno-kulturowe implikacje; POB 3: Zmiany środowiska i klimatu wraz z towarzyszącymi im wyzwaniami społecznymi; POB 5: Badanie fundamentalnych właściwości natury. Oferta dydaktyczna kierunku, ze względu na swój interdyscyplinarny charakter oraz ukierunkowanie na zdobywanie wiedzy poprzez stosowanie jej w rozwiązywaniu aktualnych problemów środowiska przyrodniczego, realizuje cel strategiczny uczelni, jakim jest innowacyjne kształcenie i nowoczesna oferta dydaktyczna. Kierunek posiada pozytywną ocenę Państwowej Komisji Akredytacyjnej. Program kształcenia na kierunku jest na bieżąco uaktualniany i modyfikowany, w taki sposób, aby w jak największym stopniu zapewnić kompatybilność pomiędzy poziomem zdobywanych kwalifikacji absolwentów a aktualnym zapotrzebowaniem rynku pracy na specjalistów. Działaniom tym sprzyjają prace w ramach realizowanych w Uniwersytecie projektach dydaktycznych. Indywidualizacja nauczania na kierunku ochrona środowiska realizowana jest w wielu formach. Cel ten zapewniają małe grupy ćwiczeniowe liczące 8-10 studentów. Ponadto w toku kształcenia student może wejść na indywidualną ścieżkę kształcenia dostępną dla studentów szczególnie wyróżniających się. Student ma również możliwość wyboru, spośród bogatej oferty przedmiotów fakultatywnych. W ramach celu strategicznego aktywnego współdziałania uniwersytetu z otoczeniem, na kierunku „Ochrona środowiska” realizowana jest stała współpraca z pracodawcami, reprezentującymi profil związany z szeroko pojętą ochroną środowiska, jednostkami administracji państwowej różnego szczebla, instytutami naukowymi oraz organizacjami pozarządowymi. Współpraca realizowana jest m.in. poprzez program obowiązkowych praktyk zawodowych dla studentów, poprzez spotkania z przedstawicielami Rady Partnerów Społeczno-Gospodarczych. Rozwój kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich i funkcjonujący wewnętrzny system zapewniania wysokiej jakości kształcenia, pozwala na ustawiczne podnoszenie jakości kształcenia na kierunku. Przyczynia się do tego również mobilność nauczycieli akademickich, realizowane głównie w ramach programu Erasmus+, jako wyjazdy dydaktyczne lub szkoleniowe do i z krajów UE oraz spoza Unii Europejskiej. Umieędzynarodowienie kierunku realizowane jest poprzez wprowadzenie do oferty kształcenia przedmiotów prowadzonych w języku polskim i/lub angielskim, co zwiększa wymianę studencką i ofertę dydaktyczną dostępną dla studentów programu Erasmus+ i innych. W miarę pozyskiwania środków zewnętrznych z programów, takich jak JUWM (Jeden Uniwersytet Wiele Możliwości), do współpracy zapraszani są także uznani wykładowcy zagraniczni, którzy poszerzają ofertę dydaktyczną kierunku, a zarazem promują i otwierają pracowników i studentów kierunku ochrona środowiska na współpracę z wiodącymi ośrodkami zagranicznymi. Wysoka jakość kształcenia jest ściśle związana z prowadzonymi badaniami naukowymi w Instytutach dwóch Wydziałów współtworzących kierunek, z których wiele ma charakter

		interdyscyplinarny i reprezentuje poziom międzynarodowy. Zgodnie z misją uczelni kształcenie na kierunku „Ochrona środowiska” zapewnia najpełniejszy rozwój studenta i otwiera przed nim szerokie możliwości i perspektywy poznawcze, wyposaża w kapitał wiedzy i nagromadzoną w nim mądrość oraz gotowość służenia społeczeństwu we wszystkich swoich obszarach kompetencji.
12.	Specjalności	nie dotyczy
13.	Ogólna charakterystyka specjalności	nie dotyczy
14.	Semestr od którego rozpoczyna się realizacja specjalności	nie dotyczy
15.	Procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdej z dyscyplin naukowych lub artystycznych do których odnoszą się efekty uczenia się w łącznej liczbie punktów ECTS (ze wskazaniem dyscypliny wiodącej)	• <i>[dyscyplina wiodąca]</i> nauki biologiczne (dziedzina nauk ścisłych i przyrodniczych): 60% • nauki o Ziemi i środowisku (dziedzina nauk ścisłych i przyrodniczych): 20% • nauki chemiczne (dziedzina nauk ścisłych i przyrodniczych): 10% • nauki fizyczne (dziedzina nauk ścisłych i przyrodniczych): 10%
16.	Liczba punktów ECTS konieczna dla uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi studiów	180
17.	Procentowy udział liczby punktów ECTS uzyskiwanych w ramach wybieranych przez studenta modułów kształcenia w łącznej liczbie punktów ECTS	32%
18.	Łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich (lub innych osób prowadzących zajęcia) i studentów	130
19.	Liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z dyscyplin w ramach dziedzin nauk humanistycznych lub nauk społecznych, nie mniejszą niż 5 punktów ECTS – w przypadku kierunków studiów przypisanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	6
20.	Łączna liczba punktów ECTS, większa niż 50% ich ogólnej liczby, którą student musi uzyskać:	139

	• na kierunku o profilu ogólnoakademickim w ramach modułów zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dyscyplinach naukowych lub artystycznych związanych z tym kierunkiem studiów; • na kierunku o profilu praktycznym w ramach modułów zajęć kształtujących umiejętności praktyczne	
21.	Łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach praktyk zawodowych na kierunku studiów o profilu praktycznym, a w przypadku kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim – jeżeli program studiów na tych studiach przewiduje praktyki	4
22.	Wymiar, zasady i forma odbywania praktyk zawodowych dla kierunku studiów o profilu praktycznym, a w przypadku kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim – jeżeli program studiów na tych studiach przewiduje praktyki	Praktyki zawodowe są integralną częścią programu studiów, realizowanego przez studentów na poszczególnych kierunkach, poziomach, profilach i formach studiów. Praktyki mają pomóc w skonfrontowaniu wiedzy zdobytej w trakcie studiów z wymaganiami rynku pracy, zdobyciu umiejętności przydatnych w zawodzie, poznaniu praktycznych zagadnień związanych z pracą na stanowiskach, do których student jest przygotowywany w trakcie trwania studiów. Praktyki mają oswoić studenta z profesjolektami właściwymi dla konkretnej branży oraz kulturą pracy. Zasady organizacji praktyk określa zarządzenie Rektora. Szczegółowe zasady odbywania praktyk z uwzględnieniem specyfiki poszczególnych kierunków określa kierunkowy regulamin praktyk zawodowych, w szczególności: efekty uczenia się założone do osiągnięcia przez studenta podczas realizacji praktyki zawodowej, ramowy program praktyk zawierający opis zagadnień, wymiar praktyki (liczba tygodni godzin); formę praktyki (ciągłą, śródroczną), kryteria wyboru miejsca odbywania praktyki, obowiązki studenta przebywającego na praktyce, obowiązki opiekuna akademickiego praktyki, warunki zaliczenia praktyki zawodowej przez studenta oraz warunki zwolnienia w całości lub części z obowiązku odbycia praktyk. Liczbę ECTS i liczbę godzin określa plan studiów.
23.	Wymogi związane z ukończeniem studiów	Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest osiągnięcie efektów uczenia się przewidzianych w programie studiów, uzyskanie poświadczenia odpowiedniego poziomu biegłości językowej w zakresie języka obcego oraz uzyskanie pozytywnych ocen pracy dyplomowej. Warunkiem ukończenia studiów jest złożenie egzaminu dyplomowego z wynikiem co najmniej dostatecznym. Absolwent otrzymuje dyplom ukończenia studiów wyższych potwierdzający uzyskanie kwalifikacji odpowiedniego stopnia. Szczegółowe zasady procesu dyplomowania oraz wymogi dla pracy dyplomowej określa Regulamin Studiów oraz regulamin dyplomowania.